

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

VIII Всеукраїнська дистанційна
науково-практична конференція

ІНФОРМАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТ У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

16 травня 2024 р.

м. Івано-Франківськ, Україна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВАСИЛЯ СТУСА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ (М. КИЇВ)
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ (М. КИЇВ)
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА**

Матеріали

**VIII Всеукраїнської дистанційної науково-практичної
конференції**

**«ІНФОРМАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТ
У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ»**

**16 травня 2024 р.
м. Івано-Франківськ, Україна**

Алла МОРГУН КОМУНІКАЦІЯ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	39
Алла МОРГУН, Анна ПЕТРОВА ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА	43
Алла МОРГУН, Анна ПЕТРОВА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ: ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ	46
Катерина ПАЛІЧУК МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОКУМЕНТАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ (МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ)	49
Анна ПЕТРОВА РОЗВИТОК МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ВПЛИВ НА СПІЛКУВАННЯ	53
Лілія ПРОКОПОВИЧ КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ В МУКАЧІВСЬКІЙ МІСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ІМ. О. ДУХНОВИЧА У ЧАСОВОМУ ТА ПРОСТОРОВОМУ ВИМІРАХ....	57
Юрій ШИНКАРЕНКО, В. ПЕТРОВИЧ ЗМІЦНЕННЯ ТА ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ	62
РОЗДІЛ 2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНЖИНІРИНГ У ПРОФЕСІЙНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
Юлія РОМАНИШИН, Наталія ОПАР, Ярина МЕЛЬНИЧУК ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ АРХІВНИХ УСТАНОВ: ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД	66
Ганна ЦИГАНЕНКО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: КРАЩІ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ	71

Лідія ПРОКОПОВИЧ

к. філол. н., доцент,

*завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій
Мукачівського державного університету*

**КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО КОМУНІКАЦІЙНОГО
ПРОСТОРУ В МУКАЧІВСЬКІЙ МІСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНІЙ
БІБЛІОТЕЦІ ІМ. О. ДУХНОВИЧА У ЧАСОВОМУ
ТА ПРОСТОРОВОМУ ВИМІРАХ**

Мукачівська міська бібліотека – одна з найстаріших в області – у 2019 році їй виповнилося 90. Необхідність відкриття бібліотеки в Мукачеві була визначена чеським урядом ще 1919 року. Але через брак коштів влада відклала відкриття на 10 довгих років. В 1929 році уряд та мерія міста серйозно взялася за облаштування бібліотеки. Бібліотечна рада, до якої входили найповажніші мужі міста, вивчала серед населення попит на літературу і збирала кошти, які необхідні були для бібліотеки. Йосип Хром'як – директор державної учительської гімназії, Ігнацій Дейч – директор єврейського кредитного товариства, Євген Кроо – директор лікарської каси робітників, Алдадар Вохзарі – редактор міської газети доклали зусиль і 26 листопада 1929 року читальня публічної бібліотеки Мукачева відкрила свої двері широкому загалу. Решту відділів абонементу – руський, чеський, мадярський і єврейський планувалося відкрити в міру їх облаштування. За два неповних місяці в бібліотеку записалося 327 читачів. В своєму розпорядженні вона мала 90 газет та журналів. Хочеться особливо підкреслити, що «устроители публичной библиотеки» дбали і про «приятное эстетическое впечатление и удовлетворение требований, предъявляемых законом к читальному залу». Поставлена в залі біла кахельна піч зігрівала в холодні дні відвідувачів бібліотеки, чотири електричні лампочки забезпечували світлом читальну залу. Так подбала про бібліотеку громада міста.

Щороку кількість читачів зростала, і наприкінці 60-х постало питання про реконструкцію бібліотеки. Будувала її все місто. В 1975 році ошатна будівля прикрасила центр міста. На першому поверсі розмістилася дитяча бібліотека, на другому – абонемент, на третьому – читальна зала для дорослих.

З 1987 року бібліотеки щораз менше фінансуються державою. Діяльність багатьох бібліотек скоротилася. Однак у Мукачеві бібліотеки перші в області почали використовувати нові форми роботи: запроваджувати ділові ігри, презентації, круглі столи, зустрічі з видатними людьми, які добре прижилися поруч із старими, традиційними формами.

У 1993 році, в рік ювілею Олександра Духновича, центральній міській бібліотеці присвоєно його ім'я.

У серпні 2003 року завдяки зусиллям Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки в рамках конкурсу проектів «Інтернет для читачів публічних бібліотек», організованого Посольством США в Україні, бібліотека відкрила Інтернет-центр, який є зараз невід'ємною і надзвичайно активною структурною ланкою ЦБС. У 2007 році завдяки міській владі Мукачева відкрито Інтернет-центр для людей з обмеженими фізичними можливостями. Внаслідок відкриття Інтернет-центру збільшився потенціал бібліотеки в наданні різноманітної оперативної інформації, покращився доступ до інформації користувачів бібліотеки. 2007 рік відзначився ще однією подією – відкриття сайту бібліотеки – www.muklib.mk.uz.ua.

Зазначимо, що зі своїми користувачами Мукачівська центральна міська бібліотека ім. О. Духновича комунікує за допомогою офіційного веб сайту, сторінок у мережі «Фейсбук».

Сьогодні на базі бібліотеки проводяться навчання директорів центральних, районних та міських ЦБС, за досвідом приїжджають директори бібліотек інших систем і відомств. Відповідаючи на вимогу часу, книгозбірня постійно впроваджує інновації, поєднуючи їх з традиційними формами

роботи, а також місією покладеною громадою Мукачєва та ім'ям великого просвітителя краю – Олександра Духновича.

З 2016 р. бібліотека працює у форматі бібліохабу, в рамках якого діють гуртки, клуби інтелектуальних ігор, проходять виставки, презентації, майстер-класи, концерти тощо. Термін «бібліохаб» є новим і ще не часто використовується у бібліотечній сфері.

Дослідниця Булахова І. говорить про те, що рекламна стратегія бібліохабів побудована на активній взаємодії із користувачами соціальних мереж [1, с. 193]. Це обумовлено тим, що дані сайти є безкоштовними інструментами формування іміджу та піар-образу, мають значну кількість аудиторії, дозволяють поширювати інформацію різними каналами. На думку вченої, бібліохаби з метою іміджевого позиціонування надають перевагу мережі «Фейсбук». Основними напрямками діяльності у даній мережі є інформування про поточні заходи, просування книжкового фонду, інформування про нові надходження, повідомлення про пам'ятні дати та новини, проведення опитувань, інформування про послуги [1, с. 193].

2019 року було осучаснено інтер'єр першого поверху та запропоновано нові дизайнерські рішення Мукачєвської міської центральної бібліотеки ім. О. Духновича.

Макарова О., науковий співробітник НБУ ім. В. І. Вернадського, у статті «Бібліотека сьогодення: тенденції розвитку» зазначала, що сучасний бібліохаб – це і місце для роботи, навчання, натхнення, розвитку своїх талантів, наукових досліджень. Важлива роль відводиться саме інтер'єру та екстер'єру бібліохабу, адже зовнішній та внутрішній вигляд бібліохабу значно впливають на його імідж та сприйняття. Зокрема, бібліохаб повинен мати яскравий дизайн, зручні місця для сидіння, незвичні елементи оздоблення. Свобода у виборі місця є необхідною для того, щоб читач міг зайняти зручне положення, тож у багатьох хабах можна сидіти на пуфках, диванах, килимках на підлозі, навіть на підвіконні. При цьому кожний

відвідувач може скористатися безкоштовним доступом до мережі «Інтернет», комп'ютерною технікою, канцелярією. [2, с. 12].

Активному поширенню досвіду трансформації бібліотек з конкретним читацьким призначенням, диференціацією напрямів сприяє пошук нових методів та форм соціокультурної діяльності бібліотек в Україні. Мова йде про ділові бібліотеки, бібліотеки-салони, бібліотеки-музеї, бібліотеки духовної літератури, бібліотеки як центри національної культури, центри дозвілля молоді, бібліотеки-театри.

Зокрема, на першому поверсі Центральної міської бібліотеки імені О. Духновича відкрився літературно-мистецький музей. Музей створено коштом громадськості з ініціативи мукачівців – письменників Віктора Дворниченка та Тетяни Рибар. В експозиції музею представлені старовинні та сучасні зразки літератури, образотворчого та театрального мистецтва, музики, скульптури. Можна побачити старовинні друкарські машинки, музичні платівки, театральні афіші, твори декоративно - ужиткового мистецтва.

З метою реалізації успішної діяльності Мукачівська центральна бібліотека ім. О. Духновича активно розвиває комунікацію з *громадою*. На сьогодні основними напрямками комунікацій із громадськістю є: *інформування; консультування; діалог; партнерство*.

Інформування як напрям, передбачає повідомлення читачів бібліотеки про заплановані події, зміни у графіку роботи, анонси заходів, поповнення книжкового фонду. Інформування читачів у свою чергу ділиться на декілька напрямків. По-перше, повідомлення читачів про важливі дати. Інформування стосовно пам'ятних дат зумовлено необхідністю формування в уявленні відвідувачів розуміння національної та світової культури та історії. По-друге, інформування про нові надходження. Бібліотека активно повідомляє своїх читачів про те, які книги були отримані до книжкового фонду, їхній лаконічний зміст, хто є автором.

Консультування як напрям комунікації, передбачає надання комплексної інформації про діяльність бібліотеки, її фонди, електронні ресурси. Воно реалізується шляхом довідково-бібліографічного обслуговування, яке передбачає надання бібліотечних послуг згідно інформаційних потреб відвідувачів.

Враховуючи одночасне виконання декількох функцій, консультування відбувається також у напрямку надання допомоги в користуванні комп'ютерною технікою, пошуку джерел інформації у віртуальному просторі, підключенні до мережі «Інтернет». Успішно діє хаб цифрової освіти на базі інтернет клубу. Працівники бібліотеки навчають цифрової грамотності на платформі «Дія».

Діалог є одним із найважливіших напрямків комунікації бібліотеки. Взаємодія між користувачами бібліотеки та її представниками встановлюється за допомогою офіційного веб сайту, сторінок у соціальних мережах, блогів, електронної пошти. Дані сервіси дозволяють користувачам писати приватні повідомлення, залишати коментарі на дописи, брати участь в розіграшах та опитуваннях від бібліотеки, надсилати реакції на дописи, поширювати актуальні новини, бути учасником конкурсів.

Важливим напрямком комунікації є *партнерство*. Мукачівська центральна бібліотека ім. О. Духновича активно співпрацює з різними закладами культури, освіти, книжного розповсюдження, громадськими організаціями та діячами, театральними студіями, письменниками та поетами. Сьогодні серед партнерів варто виокремити Український інститут книги. За державною програмою одна з філій Мукачівської центральної бібліотечної системи за програмою «Польська полиця» отримала 40 примірників книжок.

Отже, в дослідженні охарактеризовано концепцію створення сучасного комунікаційного простору в діяльності Мукачівської центральної міської бібліотеки ім. О. Духновича в часовому і просторовому вимірах. Водночас його концепція передбачає створення комфортного середовища для отримання інформації, культурного збагачення та дозвілля.

Список використаної літератури

1. Булахова І. Бібліотеки в соціальних мережах та блогосфері як засіб рекламування. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. 2013. Вип. 36. С. 192-199.
2. Макарова О. Бібліотека сьогодення: тенденції розвитку. Інтернаука. 2020. Вип. 6. С. 10-19.

Юрій ШИНКАРЕНКО

*студент 4 курсу факультету історії, політології та національної безпеки
ВНУ імені Лесі Українки*

Науковий керівник: Петрович В. В.,
*к.і.н., доцент кафедри музеєзнавства,
пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності
ВНУ імені Лесі Українки*

ЗМІЩЕННЯ ТА ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. З кожним днем кількість зібраних, оброблених та збережених персональних даних зростає, що ставить під загрозу приватність, конфіденційність та безпеку громадян. Цифрова трансформація та розвиток інформаційних технологій вимагають від нас не тільки використання передових технологій, але й встановлення ефективних правових механізмів для захисту національного інформаційного простору. Захист національного інформаційного простору є важливою темою для бізнесу та організацій, які збирають, зберігають та обробляють конфіденційну інформацію. Вивчення підходів України до захисту інформації може стати корисним для бізнесу та організацій, які працюють з великим обсягом конфіденційної інформації, та допомогти їм зменшити ризики порушення безпеки даних.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>